

Mi a tétje az örményországi választásoknak?

KRÁNITZ PÉTER PÁL & EDVÁRD GRIGORJÁN

MKI Elemzés

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Kránitz Péter Pál

Edvárd Grigorján

Lektorálta:

Vass Ágnes

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

ISSN 2063-9244

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2026.13>

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

A borítókép forrása: primeminister.am

Kránitz Péter Pál, vezető kutató, MKI
Edvárd Grigorján, az MKI Future Leaders Program ösztöndíjasa

MI A TÉTJE AZ ÖRMÉNYORSZÁGI VÁLASZTÁSOKNAK?

Új kormányt választ Örményország 2026. június 7-én. A választás tétje messze túlmutat az állam határain: jelentős hatással lehet a teljes Dél-Kaukázus biztonsági- és geopolitikai struktúrájára. A hivatalban lévő örmény miniszterelnök, Nikol Pasinján a választást a háború vagy béke referendumaként határozta meg: „szeptemberben háború lesz, katasztrofális háború”, állította a kampányban, ha pártja, a Polgári Szerződés (Քաղաքացիական պայմանագիր, Kahakacian Pajmanagir) nem szerez többséget.¹ Bár kritikusi a kijelentést politikai zsarolásnak, „kényszerítő választási megfélemlítésnek” nevezik,² sőt, az ellenzéki Örményország Szövetség (Հայաստան դաշինք, Hajasztan Dasink) egyenesen bűncselekménynek minősítette,³ a valós, regionális biztonsági környezet bizonytalanságait, valamint a stagnáló örmény-azerbajdzsáni békefolyamatból és az iráni háború potenciálisan átgyűrűző hatásaiból fakadó aggályokat tükrözi.

Bár e populistá narratíva egy rendkívül összetett stratégiai környezetet bont le a béke és háború, a biztonság és a létbizonytalanság diszkurzív, meglehetősen demagóg fogalompárjaira, egy tágabb strukturális valóságra világít rá, amelyet lezáratlan katonai konfliktusok, változó geopolitikai erőviszonyok és fokozott intenzitású nagyhatalmi versengés jellemez. Az örmény kormányzat potenciális külpolitikai fordulata következtében törés állhat be a karabahi békefolyamatban, amelynek következtében Azerbajdzsán jelentősen megváltoztathatja a konfliktusrendezéshez használt politikai és gazdasági eszközeit. Ahogy İlham Alijev azerbajdzsáni elnök 2025 januárjában fogalma-

1 Ruzanna Sztepanján, „«Անպտեմբերին պատերազմ է լինելու, չի ուշանալու». շանտա՞ժ, թե՛ «քաղաքական ստապարկ»» [Szeptemberben háború lesz, nem később], zsarolás vagy „politikai ajánlat], Անասուրյուն [Azatutjun], 2026. március 23., <https://www.azatutyun.am/a/septemberin-paterazm-e-linel-ou-chi-oushanalou-shanta-zh-te-kaghakakan-arajark/33713491.html>.

2 Hrair Balian, „War and Peace Framing of Armenia's Parliamentary Election,” *CivilNet*, 2026. április 4., <https://civilnet.am/en/news/1011117/>.

3 Ruzanna Sztepanján, „«Փաշինյանը թռնանում է ժողովրդի ազատ ընտրության կամքի վրա». ընդհանրության սահազանը տեղական և միջազգային կառույցներին” [„Pasinján hűtlenül kezeli a nép szabad akaratát”, az ellenzék felhívása a helyi és nemzetközi intézményekhez], Անասուրյուն [Azatutjun], 2026. március 23., <https://www.azatutyun.am/a/pashinyan-brnanoum-e-zhoghovrdi-azat-yntroutyan-kamki-vra-ynddimou-tyan-ahazangy-teghakan-ev-mijazgayin-karouytsnerin/33714486.html>.

zott, „Azerbajdzsán a vezető gazdaság, a vezető katonai hatalom és a vezető állam a Dél-Kaukázusban. A mai világban a hatalmi tényező a legfontosabb, és ezt senkinek nem szabad elfelejtetnie.”⁴

Ugyanakkor orosz titkosszolgálatokhoz köthető online hálózatok dezinformációs kampánya azt a hírt terjeszti az örmény információs térben, hogy ha a választáson újra a Polgári Szerződés győz, háború törhet ki Oroszország és Örményország között.⁵ A választási megfélemlítés e formája hozzájárulhat a társadalmi félelemérzet erősödéséhez, befolyásolja a közvéleményt és potenciálisan a választások kimenetelét is. Orosz tisztviselők ezzel párhuzamosan fenyegető hangvételű kijelentéseket tesznek Örményország energia- és gazdasági biztonságával, illetve nemzetközi szervezetekben, különösen az Eurázsiai Gazdasági Unióban betöltött tagságával kapcsolatban, amennyiben az örmény kormány folytatja európai uniós integrációját.

Elemzésünk az örményországi választások stratégiai jelentőségét, az örmény-azerbajdzsáni békefolyamatra gyakorolt potenciális hatásait, regionális geopolitikai következményeit, valamint a választásra gyakorolt külföldi befolyásolási törekvéseket vizsgálja. A választások számottevő figyelmet élveznek Oroszország, az Európai Unió, az Egyesült Államok, Irán, Törökország és Azerbajdzsán részéről, ugyanis e hatalmak különös stratégiai érdekkel rendelkeznek a régióban, s ezáltal a jereváni kormányzat külpolitikai irányultságában. Befolyásukat nyilvános nyilatkozatok, politikai és gazdasági eszközök, információs és dezinformációs kampányok, valamint egyes esetekben a közvélemény befolyásolását célzó hibrid tevékenységek révén gyakorolják.

MILYEN LEHETSÉGES KIMENETELI VANNAK A VÁLASZTÁSNAK?

A rendelkezésre álló, módszertanilag legmegbízhatóbb közvélemény-kutatási adatok arra engednek következtetni, hogy a kampány végéhez közeledve a társadalmi támogatottság egyre inkább a hivatalban lévő kormánypárt körül összpontosul. Az International Republican Institute (IRI) Center for Insights in Survey Research által rendelt, a Breavis által 2026. május 5. és 11. között végzett felmérés szerint a válaszadók 32 százaléka szavazna a Polgári Szerződés pártra,

4 „Ilham Aliyev Was Interviewed by Local TV Channels,” President of the Republic of Azerbaijan, 2025. január 7., <https://president.az/en/articles/view/67871>.

5 Taras Safronov, „Russian Propaganda Pushes Narrative of War with Armenia,” *Militarnyi*, 2026. május 15., <https://militarnyi.com/en/news/russia-pushes-narrative-of-war-with-armenia/>.

szemben az IRI februári kutatásában mért 24 százalékkal.⁶ Azok körében, akik „nagyon valószínűnek” tartották részvételüket a választáson, ez az arány elérte a 38 százalékot. Eközben az Erős Örményország (Ռմտղ Հայաստան, Uzseh Hajasztan) párt támogatottsága a februári 9 százalékról mindössze 6 százalékra csökkent a legfrissebb felmérésben. Ugyanezen időszak alatt az Örményország Szövetség támogatottsága 3 százalékon stagnált, míg a Virágzó Örményország párté (Բարգավաճ Հայաստանի Կուսակցություն, Bargavacs Hajasztan kuszakcutjun) 3 százalékról 1 százalékra esett vissza. A bizonytalan választók aránya 30 százalékról 23 százalékra csökkent; a válaszadók 4 százaléka jelezte, hogy nem kíván szavazni, míg 3 százalékuk érvénytelen szavazat leadását tervezte. Bár a válaszadók jelentős része továbbra sem bízik egyik politikai szereplőben sem (32 százalék), Pasinján továbbra is egyértelmű előnnyel rendelkezik a politikai bizalom mutatóiban: a megkérdezettek 29 százaléka őt nevezte meg első vagy második leginkább megbízható politikusként vagy közéleti szereplőként.⁷

A felmérés két mélyebb strukturális változást is feltárt, amelyek tovább erősítik ezeket a választási tendenciákat. Egyrészt jelentősen javult a kormánypolitika általános megítélése: a válaszadók 61 százaléka szerint Örményország jó irányba halad, ami 2019 októbere óta a legmagasabb érték, és három hónap alatt 14 százalékpontos növekedést jelent. Másrészt a nemzetbiztonsági és határkérdések jelentősége élesen visszaesett: 2026 májusában a válaszadók mindössze 17 százaléka nevezte ezeket az ország előtt álló legfontosabb problémák egyikének, szemben a 2025 júniusában mért 44, illetve a 2026 februárjában mért 21 százalékkal.⁸ Más közelmúltbeli közvélemény-kutatások valamivel óvatosabb képet festenek, de a fentiekkel többnyire megegyező irányba mutatnak.

- Az Armenian Election Study (ArmES) választói magatartást vizsgáló kutatásának harmadik szakasza, amelyet az EVN Report megbízásából 2026. április 1. és május 2. között végeztek, azt mutatta, hogy a válaszadók 32,5 százaléka a Polgári Szerződésre, 10,1 százaléka az Erős Örményországra, 4,4 százaléka az Örményország Szövetségre, míg 3,4 százaléka a Virágzó Örményországra szavazna. Pasinján népszerűségi mutatója 49 százalék volt, a megkérdezettek 44

6 International Republican Institute, *Public Opinion Survey: Residents of Armenia | February 2026*, 2026. március 5., <https://www.iri.org/resources/public-opinion-survey-residents-of-armenia-february-2026/>.

7 International Republican Institute, *Public Opinion Survey: Residents of Armenia | May 2026*, 2026. május 22., https://www.iri.org/wp-content/uploads/2026/05/ARM-26-NS-02-PT-FINAL_PUBLIC.pdf, 17–32.

8 International Republic Institute, *Public Opinion Survey, May 2026*, 6–10.

százaléka pedig úgy vélte, hogy Örményország jó irányba halad.⁹

- Az MPG Gallup által 2026. április 30-án közzétett felmérés szerint a válaszadók 26,7 százaléka szavazna a Polgári Szerződésre, 14,1 százaléka az Erős Örményországra, 8,2 százaléka az Örményország Szövetségre, míg 7,5 százaléka a Virágzó Örményországra. A megkérdezettek 46,5 százaléka jelezte, hogy kész lenne utcai tiltakozásokban részt venni, amennyiben a választásokat tisztességtelennek ítélné.¹⁰

- A PolitPro aggregált adatai szerint 2026 májusában a Polgári Szerződés támogatottsága 44,9 százalékon állt, az Erős Örményorszáé 18,5 százalékon, az Örményország Szövetsége 9,1 százalékon, míg a Virágzó Örményorszáé 7,6 százalékon.¹¹

- Az Empirica 2026 februárjában készített közvélemény-kutatása 35 százalékos támogatottságot mért az Erős Örményország számára, míg a Polgári Szerződés támogatottságát 34 százalékra becsülte. Ez volt az egyetlen jelentős felmérés, amelyben a hivatalban lévő miniszterelnök hátrányban szerepelt; a későbbi IRI- és EVN-adatok fényében ez kiugró eredménynek tekinthető.¹²

- Az IRI 2026 februári felmérése a Polgári Szerződés támogatottságát 29–30 százalékra, az Erős Örményorszáéét 11 százalékra, az Örményország Szövetségeét 4 százalékra, a Virágzó Örményorszáéét pedig 2–4 százalékra mérte. A válaszadók 28 százaléka bizonytalannak vallotta magát.¹³

Érdeemes röviden kitérni a választások jogi keretrendszerére is. A 2026. június 7-re kitűzött parlamenti választásokat Örményország arányos képviselői rendszere alapján rendezik meg, amelyen egyetlen országos választókerületben, zárt pártlistákra lehet szavazni. A választási törvény az önálló pártok számára 4 százalékos, a pártszövetségek számára pedig 8 százalékos bejutási küszöböt állapít meg. A Központi Választási Bizottság összesen 19 politikai szereplőt – 17 pártot és két pártszövetséget – vett nyilvántartásba a 101 fős Nemzetgyű-

9 Nerses Kopyan és Rafael Oganessian, „Incumbent Improves, Opposition Fragments: Armenia’s Parliamentary Elections Take Shape,” *EVN Report*, 2026. május 6., <https://evnreport.com/elections/incumbent-improves-opposition-fragments-armenias-parliamentary-elections-take-shape/>.

10 „Armenian Politicians Began Their Campaign for Votes before the Start of Their Campaign,” *Caucasian Knot*, 2026. május 1., <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/74891>.

11 „Armenia: Election Polls & Latest Voting Intentions for the Armenian Election,” *PolitPro*, hozzáférés: 2026. május 31., <https://politpro.eu/en/armenia>.

12 Aline Grigoryan, „Empirica Poll: Karapetyan Has Advantage over Pashinyan ahead of Armenia’s Parliamentary Elections,” *Arminfo*, 2026. március 10., https://arminfo.info/full_news.php?id=99128&lang=3.

13 Siranush Ghazanchyan, „IRI Poll: Armenians Prioritize Peace, Support EU Integration, Civil Contract Leads Ahead of 2026 Elections,” *Public Radio of Armenia*, 2026. március 6., <https://en.armradio.am/2026/03/06/iri-poll-armenians-prioritize-peace-support-eu-integration-civil-contract-leads-ahead-of-2026-elections/>.

lés mandátumaiért folyó versenyben. A választási törvény azt is előírja, hogy a parlamentben legalább három politikai erőnek kell képvisellel rendelkeznie. Amennyiben a harmadik legtöbb szavazatot szerző politikai erő nem éri el a bejutási küszöböt, akkor is jogosult lesz meghatározott számú képviselői mandátum megszerzésére. A rendszer emellett tartalmazza az úgynevezett „stabil többség” mechanizmusát is. Ha egyik politikai erő sem szerzi meg a parlamenti mandátumok legalább 54 százalékát, egy bónuszmandátumokat vagy második forduló lehetőséget tevő eljárás lép életbe annak érdekében, hogy kormányzóképes többség alakuljon ki. Ez az intézményi konstrukció jelentős hatással van a választási eredményekre, mivel a választási szövetségekre vonatkozó viszonylag magas küszöb megnehezíti az ellenzéki együttműködést, miközben a nagyobb politikai erőknek kedvez, ugyanakkor lehetővé teszi két ellenzéki párt koalícióját.¹⁴

A rendelkezésre álló adatok alapján a legvalószínűbb forgatókönyv a hivatalban lévő Polgári Szerződés párt stabil többségű győzelme. Ez az értékelés négy, egymással összefüggő strukturális tényezőn alapul.

Először is, az ellenzék továbbra is jelentősen polarizált, miközben támogatottsága számottevően csökkent. A kampány során megfigyelhető legfontosabb tendencia az Erős Örményország támogattságának nyolc százalékpontos visszaesése volt az IRI felméréseiben: a februári 9 százalékról májusra 6 százalékra esett vissza. Az Erős Örményország és az Örményország Szövetség nagyrészt ugyanazon, oroszbarát beállítottságú választói rétegek támogatásáért verseng. Az Örményország Szövetség – amelyet informálisan Robert Kocsarján volt államfő vezet – a 2018 utáni Pasinján-ellenes ellenzék központi politikai ereje volt, ám az új politikai erőként jelentkező Erős Örményország párt és első embere, Örményország leggazdagabb embere, Szamvel Karapetján átvette ezt a szerepet és látszólag Moszkva támogatását is elnyerte. A Virágzó Örményország párt vezetője, Gagik Carukján ugyanakkor nyilvánosan kizárta az együttműködést mind Pasinjánnal, mind Kocsarjánnal.¹⁵ Mindezek eredményeként az ellenzék képtelen volt koherens koalíciós politika kialakítására és az egységes ellenzéki politikai erő mobilizálására. Az IRI 2026. április 20–24. között végzett választás előtti értékelő missziója szerint a politikai versenyben továbbra is a Polgári Szerződés számít vezető erőnek, míg az Erős Örményország a legdinamikusabb kihívó, mi-

14 Gevorg Tosunyan, „How Armenia’s parliamentary seats are allocated after the election,” *Civilnet*, 2026. május 16., <https://civilnet.am/en/news/1011870>.

15 Hovhannes Nazaretyan, „Election Primer: Understanding Armenia’s Parliamentary Vote,” *EVN Report*, 2026. március 24., <https://evnreport.com/elections/election-primer-understanding-armenias-parliamentary-vote/>.

közben a többi szereplő egyre nehezebben őrzi meg politikai jelentőségét.¹⁶

Másodsor, a jogi korlátok és különböző eljárások továbbra is szűkítik az ellenzék mozgásterét és választási esélyeit. Az Erős Örményország párt alapítója és első embere, Örményország leggazdagabb üzletembere, Szamvel Karapetján miniszterelnöki alkalmasságának jogi megítélése továbbra is vitatott, mivel orosz és ciprusi állampolgárságáról való lemondásának folyamata csak 2026 áprilisában kezdődött meg.¹⁷ Emellett továbbra is házi őrizetben van, miután 2025 nyarán az alkotmányos rend elleni uszítással kapcsolatos vádak alapján őrizetbe vették, és házi őrizete a választási időszak alatt is fennállt. Április végén az Erős Örményország tizenhét támogatóját is őrizetbe vették szavazatvásárlás gyanújával. Ennek következtében a párt kampányát Karapetján unokaöccse, Narek Karapetján irányította, ami jelentősen korlátozta a párt legismertebb politikai szereplőjének közvetlen részvételét a választási küzdelemben.

Harmadszor, a „stabil többség” mechanizmus működése várhatóan tovább növeli a hivatalban lévő kormánypárt választási előnyét. Mivel a Polgári Szerződés támogatottsága a felmérések szerint 32 százalék között mozog, miközben az ellenzéki pártok továbbra is erősen polarizáltak, a választási rendszer intézményi logikája nagy valószínűséggel aránytalanul kedvez majd a kormányzó pártnak a többségbiztosító mechanizmus révén. Ilyen körülmények között ez a rendelkezés nem pusztán a parlamenti töredezettség elleni garanciaként működik, hanem a választási előnyt jelentősen felerősítő tényezővé válik.

Negyedszer, a hivatalban lévő kormány jelentősen profitált az Európai Unióval és az Egyesült Államokkal létesített, egyre mélyülő politikai és intézményi együttműködésből. Számos nagy jelentőségű fejlemény – köztük a 2026. május 4–5-én megrendezett EU–Örményország csúcstalálkozó, az Európai Unió Partnerségi Missziójának (EUPM) menesztése, az Európai Unió által nyújtott 30 millió eurós védelmi támogatás, Emmanuel Macron francia elnök május 5-i hivatalos látogatása, valamint Örményország növekvő részvétele európai politikai kezdeményezésekben – tovább erősítette a közvélemény azon percepcióját, miszerint Nikol Pasinján testesíti meg az ország nyugati integrációjának elsődleges politikai irányvonalát. A közvélemény-kutatási adatok arról tanúskodnak, hogy

16 International Republican Institute, „Statement of Findings and Recommendations: IRI Pre-Election Assessment Mission to Armenia’s 2026 Parliamentary Elections,” 2026. április 29., <https://www.iri.org/resources/statement-of-findings-and-recommendations-iri-pre-election-assessment-mission-to-armenias-2026-parliamentary-elections/>.

17 „Against the Background of the Embrace with Turkey: the Pashinyan Regime Relies on Rabid Russophobia and Repression,” *Pravda Armenia*, 2026. április 21., <https://armenia.news-pravda.com/en/world/2026/04/21/28344.html>.

ez a pozicionálás kedvező fogadtatásra talált a választók körében. Az IRI felmérése szerint a válaszadók 75 százaléka támogatja Örményország jövőbeli európai uniós tagságát, miközben Franciaország immár megelőzi Oroszországot az ország legfontosabb nemzetközi partnereiről alkotott társadalmi preferenciák közt.¹⁸

A Polgári Szerződés egyszerű többségű győzelmének növekvő valószínűsége ellenére több alternatív forgatókönyv is releváns marad. Az első ilyen lehetőség, hogy a Polgári Szerződés önállóan, a „stabil többség” mechanizmus igénybevétele nélkül szerez parlamenti többséget. Tekintettel arra, hogy a legutóbbi IRI-felmérésben a részvételüket biztosra ígérő választók körében támogatottsága eléri a 38 százalékot, ezt a forgatókönyvet közepesen magas, illetve magas valószínűségű kimenetelként lehet értékelni.

A második forgatókönyv egy ellenzéki vezetésű koalíciós kormány létrejöttét, amelynek központi erejét az Erős Örményország alkotná. A jelenlegi közvélemény-kutatási adatok alapján azonban ez a lehetőség továbbra is valószínűtlennek tűnik. Az Erős Örményország támogattságának folyamatos csökkenése gyengíti a párt koalíciós központként való működőképességét, miközben a Szamvel Karapetján státusza körüli rendezetlen jogi kérdések továbbra is rontják a párt vezetői hitelességét és koalícióépítési lehetőségeit.

A harmadik forgatókönyv szerint a választások eredménye vitatottá válik, s a választásokat tiltakozási hullám, utcai demonstrációk és belső destabilizáció követheti. Ez a kimenetel annak ellenére is elképzelhető, hogy a választási folyamat integritását a társadalom egésze alapvetően pozitívan ítéli meg. Míg a májusi IRI felmérésében a válaszadók 71 százaléka arra számított, hogy a választás szabad és fair lesz, az ellenzéki szavazók körében jelentősen eltérő percepciók figyelhetők meg: az Erős Örményország támogatóinak 65 százaléka, az Örményország Szövetség szavazóinak pedig 68 százaléka számít választási szabálytalanságokra.¹⁹ Ezek az adatok arra utalnak, hogy az ellenzék egyes táborai hajlamosak lehetnek a választási eredmények legitimitásának megkérdőjelezésére, függetlenül a győzelem tényleges mértékétől. Az MPG Gallup kutatása, miszerint a válaszadók 46,5 százaléka kész lenne tüntetésekben részt venni, ha a választásokat tisztességtelennek ítélné, jól szemlélteti az ellenzék választást követő társadalmi és politikai mobilizáció potenciális nagyságrendjét.²⁰

18 International Republic Institute, *Public Opinion Survey, May 2026*, 47.

19 International Republic Institute, *Public Opinion Survey, May 2026*, 37–38.

20 „Pashinyan Is Lagging Behind the Opposition,” *Pravda EU*, 2026. május 2., <https://eu.news-pravda.com/world/2026/05/02/192183.html>.

Mindazonáltal Örményország rendvédelmi és biztonsági intézményei továbbra is működőképesek és stabilak. A jelenlegi helyzet alapján úgy tűnik, képesek lennének a nyilvános demonstrációk kezelésére az alkotmányos és jogállami keretek között, anélkül, hogy azok az állami intézményrendszer működését érdemben veszélyeztetnék.

MIT JELENTENE EGY ELLENZÉKI GYŐZELEM AZ ÖRMÉNY–AZERBAJDZSÁNI BÉKEFOLYAMAT SZÁMÁRA?

Bár az örmény ellenzéki pártok eltérő politikai identitással és szakpolitikai prioritásokkal rendelkeznek, számos fontos kérdésben hasonló álláspontot képviselnek, különösen az örmény–azerbajdzsáni békefolyamattal, valamint általában Örményország kül- és biztonságpolitikai orientációjával kapcsolatban. A három olyan ellenzéki erő – az Erős Örményország, az Örményország Szövetség és a Virágzó Örményország párt –, amelyek a legnagyobb valószínűséggel léphetik át a parlamenti küszöböt, egyaránt viszonylag oroszbarát külpolitikai álláspontot képvisel, és élesen bírálja a békefolyamat jelenlegi kereteit.

Álláspontjuk szerint újra kellene tárgyalni a 2025 augusztusában Washingtonban előjegyzett békemegállapodást, illetve támogatják külső garanciavállaló, mindenekelőtt Oroszország bevonását annak végrehajtásába, szorgalmazzák a karabahi örmény menekültek jogainak helyreállítását, valamint módosítanák az Örményország és az Egyesült Államok közötti, a Trump Route for International Peace and Prosperity (TRIPP) kezdeményezést szabályozó keretmegállapodást. Következésképpen egy ellenzéki győzelem jelentős bizonytalanságot kölcsönözne a jelenlegi normalizációs folyamatnak. Mivel nem létezik olyan stabil regionális katonai, gazdasági és általában geopolitikai erőegyensúly, amely önállóan képes lenne fenntartani a status quot, a jelenlegi rendezési keret fennmaradása nagymértékben a tárgyalásos kompromisszumoktól, valamint azokra a gazdasági és infrastrukturális kölcsönös függőségektől függ, amelyek célja a fegyveres konfliktus újabb eskalációja lehetőségének csökkentése.

Az Erős Örményország felemelkedése – amely jelenleg az ellenzék legerősebb politikai formációja – szorosan összefügg a karabahi konfliktus és az azt követő béketárgyalások politikai és társadalmi következményeivel. A mozgalom a kormány konfliktusrendezési politikájával szembeni elégedetlenségből született, különösen az örményországi Tavus megyében zajló határkijelölési folyamat,

valamint az ezzel szembeni egyházi vezetésű tiltakozások erőszakos hatásági kezelése miatt. Szamvel Karapetján 2025 nyarán nyíltan támogatta a Bagrat Galsztanján érsek által vezetett „Tavus a Hazáért” elégedetlenségi mozgalmat, amelynek tagjait később puccskísérllet vádjával letartóztatták. Később Karapetjánt is őrizetbe vették államellenes tevékenységre való felbujtás vádjával. Szabadságvesztése után hozta létre a „Mi utunk” mozgalmat («Մեր ձևով» շարժում, „Mer Dzevov” sarzsum), majd az év végén hivatalosan is bejegyeztette az Erős Örményország pártot. A politikai formáció gyorsan növelte támogatottságát, amely 2026 februárjára elérte a 9 százalékot.

Bár Karapetján viszonylag új szereplő az örmény politikában, üzleti és politikai kapcsolatrendszere már korábban jelentős politikai figyelmet élvezett. A Forbes 2026-os milliárdoslistáján az 1044. helyen szerepel, becsült vagyona 4,1 milliárd amerikai dollár. Vagyonának jelentős részét az 1990-es évek Oroszországban halmozta fel, szorosan összefonódva meghatározó orosz gazdasági szereplőkkel, köztük a Gazprommal, egészen a közelmúltig örmény, orosz és ciprusi állampolgársággal is rendelkezett.²¹ Neve szerepelt az Egyesült Államok Pénzügyminisztériumának úgynevezett „Putyin-listáján”, amely a Kremlhez szorosan kötődő befolyásos orosz politikai és üzleti szereplőket sorolta fel.²² Korábbi politikai aktivitásai közé tartozott, hogy 2020-ban hozzájárult Robert Kocsarján volt államfő óvadékának kifizetéséhez. Azerbajdzsán ugyanakkor 2021-ben nemzetközi elfogatóparancsot kezdeményezett ellene azzal a váddal, hogy fegyvereket szállított a korábbi de facto független Hegyi-Karabah Köztársasághoz köthető fegyveres erők számára.²³ E kapcsolatok hozzájárultak ahhoz a percepcióhoz, hogy az Erős Örményország nem pusztán egy hazai ellenzéki párt, hanem egy olyan politikai eszköz is, amely szélesebb értelemben az orosz regionális érdekekkel áll összhangban.

Az Erős Örményország kritikája a jelenlegi békefolyamattal szemben elsősorban arra épül, hogy szerintük a meglévő rendezési keret nem biztosít megfelelő biztonsági garanciákat Örményország számára. A párt egy külső garanciavállaló állam – potenciálisan Oroszország, Kína vagy Irán – bevonását szorgalmazza

21 „Samvel Karapetyan – Profile,” *Forbes*, 2026. március 10., <https://www.forbes.com/profile/samvel-karapetyan/>.

22 Aram Arkun, „International Attorney Amsterdam Makes the Case for Samvel Karapetyan,” *The Armenian Mirror-Spectator*, 2026. március 30., <https://mirrorspectator.com/2026/03/30/international-attorney-amsterdam-makes-his-case-for-samvel-karapetyan/>.

23 Ruslan Rehimov, „Azerbaijan Puts Armenian Businessmen on Int'l Wanted List over Arms Smuggling,” *Anadolu Agency*, 2021. június 18., <https://www.aa.com.tr/en/world/azerbaijan-puts-armenian-businessmen-on-int-l-wanted-list-over-arms-smuggling/2278628>.

egy jövőbeli megállapodás végrehajtásának felügyeletébe, amely kimagasló geopolitikai következményekkel járna.²⁴ Egy megerősödő orosz biztonsági szerepvállalás például további befolyást biztosíthatna Moszkva számára a regionális közlekedési folyosók, a határőrizet, illetve a Dél-Kaukázus általános biztonságpolitikai szerkezte felett. A párt által meghirdetett „Erős Béke” koncepció emellett hangsúlyosan épít a fegyveres erők modernizációjára és újrafelfegyverzésre, szemben a jelenlegi kormányzat által a bizalomépítés jegyében visszafogottabb védelmi fejlesztési politikájával. Narek Karapetjan az iráni garanciák lehetőségét is felvetette, és a TRIPP-keretrendszer újraértékelését sürgette.²⁵ Ezek az elképzelések jelentősen eltérnek attól a regionális biztonsági és geopolitikai víziótól, amelyet a jelenlegi örmény kormány, az Egyesült Államok, Azerbajdzsán és Törökország szorgalmaz, megvalósításuk ezért valószínűleg a normalizációs folyamat strukturális átformálásával, akár dezintegrációjával is járna.

A második legjelentősebb ellenzéki erő az Örményország Szövetség, amelyet informálisan Robert Kocsarján volt örmény államfő és egykori hegyi-karabahi de facto elnök irányít. Kocsarján régóta szoros kapcsolatban áll az orosz politikai elittel, és személyes viszonya is közismerten közeli Vlagyimir Putyin orosz elnökhöz. Az utóbbi években következetesen ellenezte az örmény–azerbajdzsáni normalizáció és a békefolyamat jelenlegi keretrendszerét, és bírálta a TRIPP kezdeményezést, amelyet elsősorban Törökország és Azerbajdzsán stratégiai és gazdasági érdekeit szolgáló projektnek tekint, amelyek értelmezésében nem azonosak Örményország érdekeivel. Ezzel szemben egy alternatív modellt javasolt, amelyben Oroszország és az Egyesült Államok közösen vállalna garanciát egy jövőbeli békemegállapodás végrehajtására. Elképzelése olyan korábbi diplomáciai precedensekre épít, mint a ciprusi rendezési tárgyalások vagy a karabahi rendezés korábbi, a floridai Key Westben zajlott folyamata.²⁶ Mindezek alapján Kocsarján egy olyan regionális konfliktuskezelési modell visszaállítását támogatja, amelyben a regionális nagyhatalmak intézményesített és közvetlen szerepet játszanak, s egy korábbi regionális status quo részleges helyreállítását célozza.

24 „Everything Has Limits’ - Pashinyan Vows to Sue Samvel Karapetyan,” *JAMNews*, 2026. május 7., <https://jam-news.net/everything-has-limits-pashinyan-vows-to-sue-samvel-karapetyan/>.

25 „Ինչու է պետք երաշխավորված խաղաղություն. Նարեկ Կարապետյան” [Miért van szükség garantsált békére? – Narek Karapetján], *News.am*, 2026. május 11., <https://news.am/hy/video/1034407>.

26 „Armenia Ex-President, ‘Hayastan’ Bloc PM Candidate Robert Kocharyan: We Are Entering Very Difficult and Risky Period, TRIPP Project Won’t Work,” *NEWS.am*, 2026. május 14., <https://news.am/en/news/1035425>; „Robert Kocharyan Calls for Legally Enforceable Peace Guarantees, Criticizes Reliance on Leaders, and Highlights Armenia’s Economic Vulnerabilities,” *Caucasus Watch*, 2026. március 16., <https://caucasuswatch.de/en/news/robert-kocharyan-calls-for-legally-enforceable-peace-guarantees-criticizes-reliance-on-leaders-and-highlights-armenias-economic-vulnerabilities.html>.

Egy másik rubelmilliárdos üzletember, Gagik Carukján vezette Virágzó Örményország párt a békefolyamat kérdésében óvatosabb nyilvános álláspontot képvisel. Ennek ellenére a párt vezetése és tágabb politikai hálózata továbbra is kiterjedt kapcsolatokat ápol orosz gazdasági és pénzügyi szereplőkkel, sőt, az örmény Nyomozó Bizottság által megfogalmazott vádak szerint egyes képviselőjelöltjei az orosz hírszerzéssel is kapcsolatban állnak.²⁷ Bár a párt tudatosan kerülte az egyértelmű kötelezettségvállalásokat a békefolyamat jövőjét illetően, egy Virágzó Örményország részvételével létrejövő koalíciós kormány várhatóan igazodna az ellenzék általános kül- és biztonságpolitikai konszenzusához.

Egy, az ellenzék által alakítandó kormány külpolitikai irányváltása jelentős hatással lenne az örmény-azerbajdzsáni békefolyamatra. Az orosz, iráni, vagy kínai garanciavállalók bevonására tett kísérletek valószínűleg felborítanák a jelenlegi diplomáciai keretrendszer, különösen annak fényében, hogy Azerbajdzsán hosszú ideje ellenzi a harmadik fél által biztosított közvetítési mechanizmusokat – ez alól egyedül az Egyesült Államok vagy Törökország szerepvállalása jelent kivételt. Baku már korábban is elutasította olyan intézmények további szerepvállalását, mint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Minszki Csoportja, és következetesen a kétoldalú vagy korlátozott szereplői körrel működő közvetítési formátumokat részesítette előnyben. Ennek következtében új garanciavállaló államok bevonására tett kísérletek jelentős diplomáciai feszültségeket generálhatnak, és késleltethetik a már megszületett megállapodások végrehajtását.

Hasonlóképpen, a kitelepített karabahi örmények jogainak helyreállítására vonatkozó követelések – jóllehet ezek megfelelnek a nemzetközi emberi jogi és humanitárius normáknak – összetett politikai és biztonsági kihívásokat vetnek fel. Egy esetleges nagyszabású hazatelepítési folyamatot várhatóan Azerbajdzsán viszontkövetelése követné az első karabahi háború alatt lakhelyüket elhagyni kényszerült örményországi azerbajdzsánok repatriálására vonatkozóan. Az egymással versengő történelmi sérelmek és tulajdonjogi követelések kezelése hozszadalmas tárgyalásokat igényelne, és megfelelő megbékélési keretek hiányában könnyen az interetnikus feszültségek újbóli kiéleződésének és a biztonságpolitikai környezet destabilizálódásának forrásává válhatna.

---

27 Arshaluys Barseghyan, „Armenia Launches What Appears to Be First-Ever Investigation of Russian-Backed Espionage Avatar,” *OC-Media*, 2026. május 22., <https://oc-media.org/armenia-launches-what-appears-to-be-first-ever-investigation-of-russian-backed-espionage/>.

Összességében ezek a szakpolitikai álláspontok arra utalnak, hogy egy ellenzéki győzelem nem feltétlenül vetne véget a békefolyamatnak, ugyanakkor jelentősen átalakítaná annak alapfeltevéseit, intézményi struktúráját és a tágabb geopolitikai környezetet. Egy ilyen fordulat arra készítené Azerbajdzsánt és Törökországot, hogy újraértékeljék a normalizáció jelenlegi stratégiai környezetét, és fokozott nyomást gyakoroljanak Örményországra annak érdekében, hogy elfogadjon alternatív rendezési megoldásokat a továbbra is nyitott területi, közlekedési és biztonságpolitikai kérdésekben. Mindez lényegesen bizonytalanabb tárgyalási környezetet eredményezne egy olyan időszakban, amikor a jelenlegi békefolyamat hosszú távú fenntarthatósága egyébként sem tekinthető biztosítottnak.²⁸

HÁBORÚ ÉS BÉKE EGY HARMADIK PASINJÁN-KORMÁNY ALATT

Az előző fejezet elemzése arra utal, hogy a Polgári Szerződés harmadik kormányzati ciklusa lenne a leginkább összeegyeztethető a jelenlegi örmény–azerbajdzsáni normalizációs folyamat folytatásával. A kormányzati kontinuitás azonban nem azonos a béke megszilárdulásával, a regionális biztonságpolitikai környezet tartós stabilizálódásával. Egy harmadik Pasinjan-kormányzat alatt is számos olyan rendezetlen strukturális probléma maradna fenn, amelyek továbbra is jelentős eszkalációs potenciállal rendelkeznek.

Az egyik legfontosabb kihívás a határok kijelölésének kérdése. Bár a kétoldalú tárgyalások során bizonyos előrelépés történt e tekintetben, a kérdés továbbra is jelentős belpolitikai viták tárgyát képezi, és mindeddig csupán részleges rendezésére került sor. Jelenleg az örmény–azerbajdzsáni, közel ezer kilométer hosszú államhatárból mindössze mintegy 12,6 kilométer szakasz került hivatalosan kijelölésre. Ezzel párhuzamosan az azerbajdzsáni fegyveres erők továbbra is stratégiai jelentőségű pozíciókat ellenőriznek Örményország nemzetközileg elismert határain belül, összesen mintegy 241 négyzetkilométeres területen.²⁹ A csapatkivonás ütemezéséről mindeddig nem született kölcsönösen elfogadott megállapodás. A Kərki és Arcvasen exklávék rendezetlen jogi és politikai státusza tovább bonyolítja a helyzetet. Ennek következtében a határigazgatás várhatóan még egy formális békemegállapodás megkötése esetén is tartós feszültségforrás

28 Benyamin Poghosyan, „Iran–Israel War’s Implications for Armenia,” *The Armenian Mirror-Spectator*, 2025. július 22., <https://mirrorspectator.com/2025/07/22/iran-israel-wars-implications-for-armenia/>.

29 Hayk Hovhannisyan, „Mapping the Occupation: 241 km² of Armenian Territory Remains under Azerbaijani Control,” *CivilNet*, 2025. október 23., <https://civilnet.am/en/news/980654>.

marad.

A második jelentős rendezetlen kérdés az örmény alkotmánnyal áll kapcsolatban. Azerbajdzsán következetesen azt az álláspontot képviseli ugyanis, hogy az örmény alkotmányból el kell távolítani minden olyan hivatkozást, amely területi követelésként értelmezhető Azerbajdzsánnal szemben, mielőtt a végleges békeszerződés létrejöhetne. Ettől részben független folyamatként, ám részben éppen erre reagálva, az örmény igazságügyi minisztérium kidolgozott egy új alkotmánytervezetet, amely már nem tartalmazza a vitatott Függetlenségi Nyilatkozatra való utalásokat.³⁰ Az új alkotmány elfogadása ugyanakkor továbbra is bizonytalan. A tervezett alkotmányos népszavazásra várhatóan csak a parlamenti választásokat követően, legnagyobb valószínűség szerint 2027-ben kerülhet sor, ám sikere bizonytalan. Amennyiben a reformok nem kapnák meg a szükséges társadalmi támogatást, az újabb diplomáciai patthelyzethez vezethetne és késleltethetné a normalizációs folyamat további előrehaladását.

A humanitárius kérdések szintén jelentős akadályt jelentenek egy átfogó rendezés előtt. Az örmény hadifoglyok és politikai fogvatartottak helyzete továbbra is feszültséget kelt a két ország kapcsolataiban. Számos nemzetközi szervezet – köztük az Európai Parlament, a Human Rights Watch és az Amnesty International – aggodalmát fejezte ki az azerbajdzsáni fogvatartási körülményekkel, az eljárási garanciák érvényesülésével és a foglyokkal való bánásmóddal kapcsolatban.³¹ Hasonlóképpen összetett problémát jelent a menekültek és belső menekültek jogainak rendezetlen kérdése. Bár az elűzött lakosság jogainak helyreállítása összhangban áll a nemzetközi humanitárius és emberi jogi normákkal, gyakorlati megvalósítása csak az örmény és azerbajdzsáni közösségek versengő követeléseinek és történelmi sérelmeinek kezelésével lenne lehetséges. Ennek megfelelően a humanitárius kérdések egy esetleges békemegállapodás megkötése után is alkalmasak maradhatnak arra, hogy politikai feszültségeket gerjesszenek. A békefolyamat hosszútávú fenntarthatósága ezért nem csupán a területi és biztonsági kérdések rendezésétől, hanem a humanitárius és társadalmi követ-

30 „Justice Minister: Drafting of Armenia’s Proposed New Constitution Completed,” *Armenpress*, 2026. március 16., <https://armenpress.am/en/article/1244779>.

31 Európai Parlament, *Joint Motion for a Resolution on Supporting Democratic Resilience in Armenia*, RC-B10-0195/2026, 2026. április 28., https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RC-10-2026-0195_EN.htm; Amnesty International, “Azerbaijan 2025,” hozzáférés: 2026. június 1., <https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/eastern-europe-and-central-asia/azerbaijan/report-azerbaijan/>; Human Rights Watch, “Azerbaijan: Armenian Prisoners of War Badly Mistreated,” 2020. december 2., <https://www.hrw.org/news/2020/12/02/azerbaijan-armenian-prisoners-war-badly-mistreated>; Aytan Farhadova és Arshaluys Barseghyan, „Azerbaijan Places Armenian Prisoners in Umbaki High-Security Prison,” *OC Media*, 2026. április 29., <https://oc-media.org/azerbaijan-places-armenian-prisoners-in-umbaki-high-security-prison/>.

kezmények kezelésének sikerétől is függ.

A rendezetlen kétoldalú vitás kérdéseken túl egy harmadik Pasinján-kormányzatnak két olyan tágabb geopolitikai kihívással is szembe kellene néznie, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a regionális stabilitásra. Az első ilyen az Iránban zajló háborúhoz kapcsolódik. A konfliktus kitörése óta elemzők rendszeresen figyelmeztetnek arra, hogy annak következményei, sőt, akár maga a fegyveres küzdelem is, könnyen áttérjedhetnek a Dél-Kaukázus államaira. Ezeket az aggodalmakat tovább erősíti Azerbajdzsán stratégiai együttműködésének elmélyülése Izraellel és az Egyesült Államokkal, valamint a Nahicsevánt ért feltételezett katonai csapásokról szóló jelentések. Teherán szemszögéből a regionális összeköttetések fejlesztését célzó projektek – különösen a Trump Útvonal (TRIPP) – további biztonsági kockázatokat hordoznak. Az iráni Iszlám Forradalmi Gárda, amely Ali Hamenei ajatollah legfelsőbb vezető meggyilkolása óta gyakorlatilag a kormányzatot vezeti, egyértelművé tette, hogy határozottan ellenzi a Trump Útvonal projektet. Megítélésük szerint a kezdeményezés egy NATO-hoz kapcsolódó geopolitikai vállalkozás, amely közvetlenül fenyegeti Irán biztonságát és stratégiai érdekeit.³² Ennek következtében egy olyan forgatókönyv, amelyben a regionális összeköttetési projektek előrehaladása egybeesik az iráni háború további eszkalációjával, növelheti annak kockázatát, hogy a Dél-Kaukázus egy szélesebb regionális konfrontáció terepévé válik.

A második kihívás Örményország és Oroszország kapcsolatának egyre dinamikusabb átalakulásához kapcsolódik. Bár az orosz és az örmény nyelvű információs térben időről időre megjelennek olyan narratívák, amelyek egy újabb Polgári Szerződés-kormány megalakulása esetén Oroszország és Örményország közötti katonai összecsapást vetítenek előre, ezek az állítások inkább a két ország közötti politikai viszony fokozódó válságának megnyilvánulásaként értelmezhetők, semmint egy államközi háború reális előjelezéseként. Mindazonáltal ezek a narratívák rámutatnak az örmény–orosz kapcsolatok szélesebb körű romlására, amely Jereván nyugati intézményekhez való közeledésének felgyorsulásával párhuzamosan egyre markánsabbá vált.

Amikor az örmény parlament 2025 májusában elfogadta az európai integrációról szóló törvényt, a kezdeményezést eredetileg nem az Európai Unióhoz való csatlakozás konkrét folyamataként mutatta be a kormányzat. Sokkal inkább egy olyan eszközként értelmezte, amely elősegítheti Örményország gazda-

32 „Iran Says US Presence in South Caucasus Would Undermine Security,” *Iran International*, 2026. május 27., <https://www.iranintl.com/en/202605277089>.

sági kapcsolatainak diverzifikálását, valamint csökkentheti az ország stratégiai függőségét Oroszországtól. A kezdeményezés egyúttal stratégiai egyensúlyozás (strategic hedging) politikájaként is szolgált, amelynek célja Örményország tárgyalási pozíciójának erősítése volt külső partnereivel szemben. A belpolitikai megfontolások ugyancsak jelentős szerepet játszottak ebben a folyamatban, hiszen az örmény társadalom Oroszországról alkotott képe az előző évtized során számottevően romlott.³³

A kezdetben inkább szimbolikus jelentőségű szakpolitikai kezdeményezés azonban fokozatosan egy jóval mélyebb politikai és gazdasági közeledési folyamatá alakult az Európai Unió és Örményország között. A törvény elfogadását következő évben ugyanis a két fél számos területen mélyítette együttműködését. Sor került az első EU–Örményország csúcstalálkozóra, előrelépés történt a vízumliberalizációs tárgyalásokban, elfogadták az EU–Örményország partnerség stratégiai menetrendjét, valamint Örményország támogatásban részesült az Európai Békekeret (European Peace Facility) védelemfejlesztési juttatásaiból. Ezzel párhuzamosan további európai kezdeményezések indultak az országban a külföldi dezinformációs műveletek elleni fellépés céljából. E lépéseket különösen az oroszbarát politikai körök bírálták, amelyek szerint egyes intézkedések közvetett beavatkozást jelentenek Örményország belpolitikai folyamataiba, különösen a választásba.³⁴ Érvelésük szerint az orosz információs műveletek visszaszorítását célzó programok egyúttal azokat a helyi politikai szereplőket is érintik, amelyek szorosabb kapcsolatban állnak Moszkvával.

Örményország külpolitikai fordulatának képzetét tovább erősítették bizonyos szimbolikus jelentőségű fejlemények is. Ezek közé tartozott az Európai Politikai Közösség csúcstalálkozásának jereváni megrendezése, amelyen Mark Rutte NATO-főtitkár és Volodimir Zelenszkij ukrán elnök is részt vett, valamint Nikol Pasinján azon döntése, hogy nem vesz részt a 2026. évi, moszkvai Győzelem Napi ünnepségeken. Mindezek a fejlemények együttesen azt jelzik, hogy

33 Az IRI trendkövető közvélemény-kutatásai szerint azoknak az örményeknek az aránya, akik „jónak” értékelték országuk Oroszországgal fenntartott kapcsolatait, 2019-ben még 93 százalék volt, 2021 májusára 70 százalékra csökkent, 2023 márciusában 50–49 százalékos megosztottság alakult ki, majd 2023 decemberére mindössze 31 százalékra esett vissza. 2026 májusában Oroszországot a válaszadók 35 százaléka tekintette Örményország „fontos politikai partnerének”, amivel Franciaország (39 százalék) először megelőzte Oroszországot. További információért lásd: „Armenians Anxious on Security, Lukewarm on Peace Talks, Favor EU,” *EVN Report*, 2024. október 31., <https://evnreport.com/new-updates/iri-poll-armenia-sept-2024/>; International Republic Institute, *Public Opinion Survey, May 2026*, 40–45.

34 Amsterdam & Partners, „International Lawyers Warn European Commission Over Interference in Armenian Democratic Process,” 2026. április 9., <https://amsterdamandpartners.com/press-release-international-lawyers-warns-european-commission-over-interference-in-armenian-democratic-process>.

Örményország külpolitikai mozgástere és stratégiai orientációja egyre inkább az európai és euroatlanti kapcsolatok irányába tolódik el, ami hosszabb távon tovább mélyítheti a Moszkvával fennálló politikai feszültségeket.

Az Európai Unió szemszögéből Örményország nyugati orientációja túlmutat a kétoldalú kapcsolatok szintjén, és olyan, a szimbolizmuson túlmutató, szélesebb stratégiai célokat szolgál, mint az EU dél-kaukázusi jelenlétének megerősítése és normatív befolyásának kiterjesztése, a keleti partnerség immár hagyományos politikai kezdeményezésének helyreállítása, valamint az orosz érdekérvényesítési képesség visszaszorítása szomszédságában. Az Egyesült Államok hasonlóképpen egyre fontosabb stratégiai térként tekint a Dél-Kaukázusra, részben a közel-keleti fejleményekkel összefüggésben, részben pedig a közlekedési folyosók, az energetikai infrastruktúra és a kritikus nyersanyagokhoz való hozzáférés körül kibontakozó geopolitikai verseny részeként. Különös jelentőséggel bírnak e tekintetben Közép-Ázsia ritkaföldfém-készletei. Törökország és Azerbajdzsán szintén a regionális normalizációt tekinti a Kaszpi-térséget átszelő összeköttetések bővítésére irányuló törekvéseik egyik kulcselemének.

Ezek az egymást átfedő stratégiai érdekek hozzájárulnak annak megértéséhez, hogy számos nyugati szereplő miért támogatja a jelenlegi örmény kormány kampányát és politikai irányvonalának fenntartását. Magasrangú amerikai és európai tisztviselők nyilvános támogatása, valamint az Azerbajdzsán és Törökország által végrehajtott bizalomépítő intézkedések sorozata egyaránt erősítette azt a benyomást, hogy a jelenlegi normalizációs keretrendszer széleskörű nemzetközi támogatottságot élvez, amely egyben Nikol Pasinján támogatottságát és újraválasztásának esélyeit is jelentősen növelte.

Oroszország azonban alapvetően eltérő szemüvegen keresztül értelmezi Örményország geopolitikai pozícióját. Örményország Moszkva számára az utolsó megmaradt stratégiai partner a Dél-Kaukázusban, és ezért kiemelkedő geopolitikai jelentőséggel bír. A térség egyszerre szolgál biztonsági ütközőzónaként, Oroszországot Iránnal és az ázsiai piacokkal összekötő tranzitfolyosóként, valamint olyan befolyási övezetként, amelyen keresztül Moszkva történelmileg jelentős hatást gyakorolt a régió politikai és biztonsági folyamataira. Ebből a perspektívából nézve Örményország nyugati intézményekkel kialakuló egyre szorosabb kapcsolataival a veszéllyel járnak, hogy csökkentik Oroszország befolyását egy olyan térségben, amelyet Moszkva hagyományosan stratégiai fontosságúnak tekint.

Ebben az összefüggésben az örmény belpolitikai folyamatok befolyásolására irányuló orosz törekvések egyre hangsúlyosabban támaszkodnak hibrid eszközökre. 2025 óta örmény állami intézmények, civil szervezetek, választási szervek és kormányzati tisztviselők ellen számos olyan kiberműveletet hajtottak végre, amelyek adathalásztámadásokat, rosszindulatú szoftverek alkalmazását, szolgáltatásmegtagadással (DDoS) járó támadásokat és más digitális műveleteket foglaltak magukban. A rendelkezésre álló információk szerint ezen akciók jelentős részét orosz állami szereplőkhöz köthető csoportok hajtották végre, köztük az orosz katonai hírszerzéssel kapcsolatba hozott hálózatok.³⁵ Ezzel párhuzamosan az orosz nyelvű médiában és a közösségi platformokon terjesztett dezinformációs kampányok arra törekedtek, hogy kihasználják a történelmi sérelmeket, a társadalmi bizonytalanságokat, valamint az örmény népiertással és Karabah elvesztésével kapcsolatos rendezetlen kérdéseket.³⁶

Oroszország befolyásolási képessége Örményországban ugyanakkor messze túlmutat az információs műveleteken. Örményország továbbra is nagymértékben függ az orosz energiaszállításoktól: földgázimportjának döntő hányada Oroszországból érkezik kedvezményes pénzügyi feltételek mellett. Orosz tisztviselők rendre figyelmeztetnek arra, hogy az Európai Unióval való mélyebb integráció veszélyeztetheti ezeket a kedvezményeket, jelentősen növelheti az energiárákat, amely akár egy energiaválságot is okozhatnak az országban. Az ilyen nyilatkozatok jól szemléltetik, hogy az energetikai függőség továbbra is fontos politikai nyomásgyakorlási eszközként szolgálhat Moszkva számára.³⁷

Hasonló jelentőséggel bírnak a gazdasági kitettségek is. Az orosz vezetés következetesen azt hangsúlyozza, hogy Örményország Európai Unióval kialakuló

35 Az örmény digitális biztonsági hálózat, a CyberHUB-AM jelentése szerint 2025-ben Azerbajdzsán megszűnt az Örményországot érő kibertámadások elsősorú forrása lenni, s helyét Oroszország vette át. Figyelemre méltó, hogy abban az évben egyetlen, Azerbajdzsánhoz köthető Pegasus-támadást sem dokumentáltak Örményországban. Ugyanakkor több ezer kibertámadást regisztráltak, amelyek túlnyomó többsége a vizsgálatok szerint orosz eredetű vagy orosz szereplőkhöz köthető lehetett. Bővebben lásd: CyberHUB-Am, „Armenia Cybersecurity Threat Landscape 2025,” 2026. április 15., <https://cyberhub.am/en/blog/2026/04/15/armenia-cybersecurity-threat-landscape-2025-2/>.

36 „Russia Ramps Up Pressure on Armenia with Produce Import Ban,” *The Moscow Times*, 2026. május 28., <https://www.themoscowtimes.com/2026/05/28/russia-ramps-up-pressure-on-armenia-with-produce-import-ban-a92871>.

37 Oroszország elméletileg akár energiaválságot is előidézhet Örményországban, mivel az ország földgázellátásának mintegy 85 százalékát biztosítja rendkívül kedvező, ezer köbméterenként 177,5 dolláros áron, amely a világpiaci áraknak hozzávetőlegesen csupán az egynegyede vagy egyötöde. Alekszej Overcsuk orosz miniszterelnök-helyettes 2026. május 31-én a Vesztyi hírtelevízióknak nyilatkozva nyíltan figyelmeztetett arra, hogy „nehéz helyzet alakulhat ki a gázellátás terén Örményországban”, amennyiben Jereván folytatja közeledését az Európai Unióhoz. Hozzátette, hogy bármely alternatív beszerzési útvonal esetében 30 százalékos exportvámot, piaci alapú árképzést, valamint a közvetítői költségeket is figyelembe kellene venni. Bővebben lásd: „Russian Deputy PM Warns Armenia of Potential Problems with Gas Supplies,” *Pravda Armenia*, 2026. május 31., <https://armenia-news-pravda.com/en/world/2026/05/31/32468.html>.

ló egyre szorosabb kapcsolatai nem egyeztethetők össze az Eurázsiai Gazdasági Unióban (EGU) való tagsággal, amely Örményország külkereskedelmének mintegy 40 százalékát biztosítja. E figyelmeztetések különösen hangsúlyossá váltak az EGU 2026 májusában Aszتانában megrendezett csúcstalálkozóján, ahol a tagállamok felvetették annak lehetőségét, hogy Örményországnak egyértelműen tisztázni kellene hosszú távú stratégiai orientációját, s ezzel összefüggésben megbízást adtak egy 2026 decemberére elkészítendő jelentés összeállítására, amely az ország esetleges „felfüggesztésének” következményeit vizsgálná.³⁸

Az Örményország nemzetiközi partnerségei körüli vita egyre inkább úgy jelenik meg, mint választás a rivális gazdasági és politikai integrációs blokkok között. Vlagyimir Putyin orosz elnök ezt a dilemmát egy lehetséges „ukrán forogatókönyvként” írta le, míg Aljakszandr Lukasenka belorusz elnök arra figyelmeztette az örmény társadalmat, hogy „rendkívüli óvatossággal” járjon el annak érdekében, hogy elkerülje az Ukrajnáéhoz hasonló fejlődési pályát.³⁹

Az orosz gazdasági nyomásgyakorlás nem korlátozódott pusztán retorikai eszközökre. A választást megelőző két hónap során Oroszország korlátozta a Prosján konyak és a Dzsermuk ásványvíz értékesítését az orosz piacon, felfüggesztette az örmény virágimportot, és – a legjelentősebb intézkedésként – 2026. május 30-tól határozatlan időre korlátozta az Örményországból származó vagy azon keresztül szállított friss paradicsom, uborka, paprika, leveles zöldségek és eper behozatalát, június 2-től pedig a cseresznye, meggy, kajszibarack, szilva, őszibarack, nektarin és szőlő importját.⁴⁰ E lépések időzítése a választást közvetlenül megelőző időszakra tovább erősítette azt a percepciót, hogy Moszkva gazdasági eszközöket is felhasznál az örmény belpolitikai környezet alakítására, valamint Jereván külpolitikai mozgásterének korlátozására.

KÖVETKEZTETÉSEK

A közelgő parlamenti választáson nem arról dönt Örményország, hogy békét

38 „EAEU Countries Urge Armenia to Hold a Referendum on Joining the European Union,” *Asia Plus News*, 2026. június 1., <https://asiaplus.news/en/2026/06/01/eaau-countries-urge-armenia-to-hold-a-referendum-on-joining-the-european-union/>.

39 Maria Tril, „Putin Warns Armenia of a ‘Ukrainian Scenario’ over Its Push Toward the EU,” *Euromaidan Press*, 2026. május 30., <https://euromaidanpress.com/2026/05/30/putin-warns-armenia-of-a-ukrainian-scenario-over-its-push-toward-the-eu/>; „Lukashenko Warns Armenia of a ‘Ukrainian Scenario,’” *Pravda Armenia*, 2026. május 31., <https://armenia.news-pravda.com/en/world/2026/05/31/32465.html>.

40 „Russia Ramps Up Pressure on Armenia with Produce Import Ban,” *The Moscow Times*, 2026. május 28., <https://www.themoscowtimes.com/2026/05/28/russia-ramps-up-pressure-on-armenia-with-produce-import-ban-a92871>; „Russia extends food embargo on Armenia to summer fruit ahead of Yerevan elections,” *Meduza*, 2026. június 1., <https://meduza.io/en/news/2026/06/01/russia-extends-food-embargo-on-armenia-to-summer-fruit-ahead-of-yerevan-elections>.

akar-e vagy sem; sokkal inkább arról, hogy fennmarad-e az a politikai és geopolitikai architektúra, amely jelenleg lehetővé teszi a békefolyamat működését. Az elemzésben felsorakoztatott adatok alapján a legvalószínűbb választási forgatókönyv a Nikol Pasinján vezette Polgári Szerződés stabil többségi győzelme. Ezt négy, egymást erősítő strukturális tényező magyarázza: az oroszbarát ellenzék széttagoltsága; a legdinamikusabb kihívó politikai mozgásterét korlátozó jogi akadályok; egy olyan választási rendszer, amelyben a „stabil többség” klauzulája mára inkább a politikai konszolidáció eszközeként működik, mintsem pusztán intézményi biztosítékként; valamint a Nyugat felé történő geopolitikai elmozdulás, amely érzékelhetően az Európai Unió irányába terelte a közvéleményt, miközben csökkentette Oroszország vonzerejét.

A kampány utolsó szakaszában megfigyelhető közvélemény-kutatási trendek – különösen az, hogy a részvételüket biztosra ígérő választók körében a Polgári Szerződés támogatottsága 38 százalékra emelkedett, miközben a nemzetbiztonsági kérdések háttérbe szorultak a választói prioritások között – arra utalnak, hogy a jelenlegi kormánypárt kampányát uraló diszkurzív stratégiák, melyek a választást a háború és a béke közötti döntésként keretezik, egyelőre hatékonynak bizonyultak. A tanulmány legfontosabb megállapítása ugyanakkor az, hogy a választás tétje valós, még akkor is, ha a politikai retorika sokszor túlzó. Nikol Pasinján „katasztrófális háborúról” szóló figyelmeztetése és Moszkva „ukrán forgatókönyvre” vonatkozó viszontválasza egyaránt a választói magatartás befolyásolását célzó kényszerítő kommunikációs eszköznek tekinthető. A retorikai túlzások mögött azonban egy alapvető strukturális realitás húzódik meg: nincs ratifikált békeszerződés, nem létezik olyan regionális erőegyensúly, amely önmagában fenntarthatná a status quo-t, és nincs minden fél számára elfogadható külső biztonsági garanciavállaló sem.

A jelenlegi békefolyamat szinte teljes egészében a TRIPP által megtestesített kölcsönös függőségi logikára, valamint Örményország folytatódó nyugati orientációjára épül. Egy ellenzéki kormány – akár az Erős Örményország, az Örményország Szövetség vagy a Virágzó Örményország vezetésével – várhatóan újrainyitná a washingtoni keretmegállapodás körüli tárgyalásokat, orosz, kínai vagy iráni garanciavállalók bevonását szorgalmazná, és ismét napirendre tűzné a menekültek visszatérésének kérdését, amelyet Azerbajdzsán már korábban lezártnak tekintett. E lépések bármelyike képes lenne megbontani a jelenlegi folyamatot, miközben politikai indokot és stratégiai igazolást szolgáltatna Azerbajdzsán és Törökország számára céljaik erővel történő érvényesítéséhez.

Ebben a logikában a „might is right” elve – amelyet az iráni háború fejleményei tovább legitimáltak – ismét meghatározó szerephez juthatna.

Mindazonáltal egy harmadik Pasinján-kormány sem jelent garanciát a békére; legfeljebb a békefolyamat fennmaradására. A legfontosabb törésvonalak továbbra is változatlanul fennállnak. Az ezer kilométer hosszú örmény–azerbajdzsáni határból mindössze 12,6 kilométer került hivatalosan kijelölésre; 241 négyzetkilométernyi, nemzetközileg elismert örmény terület továbbra is azerbajdzsáni katonai ellenőrzés alatt áll; az alkotmányos reformok kimenetele bizonytalan; a fogvatartottak helyzete továbbra is nemzetközi aggályokat vet fel; miközben a térséget egyszerre fenyegeti az iráni háború esetleges áttérjedése és az Oroszországgal folytatott gazdasági konfrontáció fokozódása.

Moszkva tevékenysége – a felett és tartós kiberfenyegetésektől (APT), a népirtás emlékezetét és Karabah elvesztését instrumentalizáló dezinformációs kampányokon át, egészen a gázszállításokkal kapcsolatos fenyegetésekig, az Eurázsiai Gazdasági Unió keretében alkalmazott politikai nyomásgyakorlásig és a választások előtt közvetlenül bevezetett importkorlátozásokig – világosan mutatja, hogy az Örményország geopolitikai orientációjáért folytatott verseny nem ér véget a választások napján, csupán új színtérre helyeződik át.

A tanulmány mélyebb következtetése ezért az, hogy Örményország mára egy szélesebb geopolitikai versengés központi csomópontjává vált. Az Európai Unió a Dél-Kaukázusban gyakorolt normatív befolyásának megerősítését látja benne; az Egyesült Államok egy Iránnal szembeni stratégiai támaszpontot és a Kaszpi-térség erőforrásaihoz vezető hozzáférés egyik kulcselemét; Törökország és Azerbajdzsán egy regionális összeköttetési folyosó és a térségi befolyásépítés sarokkövét; míg Oroszország az egykori szovjet térség utolsó dél-kaukázusi stratégiai pozícióját, egy olyan régióban, amelyet továbbra is biztonsági ütközőzónának, közlekedési és kereskedelmi folyosónak és természetes befolyási övezetnek tekint.

Önmagában az a tény, hogy ilyen sok külső szereplő nyíltan támogatta, anyagilag segítette vagy aktívan befolyásolni próbálta a választások kimenetelét, jól érzékelteti a választás valódi tétjét. Az örmény választópolgárok tehát nem pusztán egy új kormányról döntenek. Erős külső nyomás közepette arról is szavaznak, hogy milyen stratégiai irányt vegyen a Dél-Kaukázus a következő években.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**